

KNJIŽEVNOST.

Silvin Sardenko: **Mati svetega veselja**. Skrivnost vstajenja v petih dramatskih slikah. — V Ljubljani 1912. Založila Katoliška Bukvarna. Natisnila Katoliška Tiskarna. Cena 1 K 10 v.

Za „Materjo žalosti“¹ nam je podaril zdaj Silvin Sardenko „Mater svetega veselja“. Svojo novo pesnitev je naslonil čisto na evangelij, na zgodbo o vstajenju Gospodovem, in jo prikrožil dramatiško. Nemara se ne motimo, če mislimo, da daje Silvin Sardenko svojim daljšim pesnitvam, ki so dozda vse religiozne značaja, dramatiško obliko zato, da bi tudi z odrov, torej v masah, vnemal ljudstvo za velike, lepe in svete ideje, ki prevevajo njegovo lastno svečeniško in pesniško dušo in ki bi jih kot pesnik-apostol rad na globoko in široko zasadil v srce svojemu narodu. Dobro je tako! Zakaj malo več ali malo manj dramatiške umetnosti — nič ne de, če se pa položi dobro zrno v zemljo, kjer bo obrodilo stoteren sad. Sicer pa je Sardenko z vso svojo dušo lirik in meni vsaj ne bo nihče dopovedal, da se ni njegov pesniški žar dozda najsvetleje razgorel v „Mladem jutru“. Tudi v „Materi svetega veselja“ so najlepša tista mesta, ki jih je preko vseh aspiracij po dramatiških efektihi narekovala pesniku liriška muza. Kako krasno zveni n. pr. posvetitev:

Ta spev, Devica, Tebi v slavo!
V njem duša moja, dnevi moji,
sprehodi tihi, težka dela,
molitve verne, vroči boji,
v njem moj večer in moja noč,
izkušana slabost in moč.

Ta spev je orel mojih misli.
Golob je mojih ur pokojnih;
labod je zadnjih dni mladostnih,
cvetočih na vrteh prisojnih...

Ali pa Marijino ljubezensko hrepenenje po Sinu:

Odmora nima in ne more
ljubezen vroča ga imeti,
podnevi kakor solnce sije,
ponoči kakor zvezda sveti... (Str. 9.)

Ali njeno sladko upanje ob Getzemani:

Getzemani! Ti sveta zemlja,
kjer so škrlatni viri vrel!
Ti spravi kraj, kjer bosta sestri,
bridkost in radost, se objeli.
Getzemani! Ti cvet grenkosti,
ti mi poženeš sad sladkosti! (Str. 12.)

Ali njena sveta in vesela sreča ob vstajenju:

V resnici vstal je! Aleluja!
Oči so moje blagor pile,
ko videle so zopet Njega,
ki te roke so ga nosile.
O, naj poklekнем na tem kraju,
ki v sreči spet je združil naju! (Str. 34.)

Takih mest je še več. Te verze smo postavili tusem samo za zgled, kako bogonarjen pesnik je Sardenko, kadar je — lirik.

¹ Mater Dolorosa. V sedmih dramatskih slikah. — Ljubljana 1910. Izdalo „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda“. Natisnila Katoliška Tiskarna.

Sardenko bo še pel. Zakaj baš religiozna poezija, v katero se čimdalje bolj zataplja, je neizčrpna. Njegova pesem bo plemenito vplivala vsekdar, zato ker hrepeni navzgor, do nebeških misli in želja. Umetniško pa bo najbolj uspeval v liriki. Mi ga vabimo nazaj v mlado jutro — čiste lirike.

Dr. Mih. Opeka.

Ksaver Meško: **Mladim srcem**. I. zv. Ilustroval Saša Šantel. Družba sv. Mohorja. 1911.

O tej knjigi govorimo že iz čisto tehtnega praktičnega vzroka: želimo namreč, naj bi to knjigo čitala ne le mladina, ampak tudi njeni vzgojitelji.¹ Zlasti tebi, slovenski katehet, utegne dve uri pouka napraviti velezanimivi in plodni. Kadar govoriš v začetku leta o raju, si gotovo želiš imeti živo domišljijo, da bi naslikal otrokom vso tisto lepoto, in rad bi najbrže dodal kakšen praktičen nauk za življenje. A kakšen? Raj je izgubljen za našo zemljo na veke; čaka nas le še raj v nebesih. A kako mlada srca ogreti, da bodo zahrepenela po njem? Ali res ni nič več ostalo od nekdanjega raja? Glej, tu ti prihaja na pomoč naš pisatelj z Zgodbo o Martineku, ki je iskal raj na zemlji. V tej povestici dobiš oboje: vzorno slikanje raja, kakor si ga predstavlja otroška duša, potem pa prelepo resnico, da je na zemlji še raj: v nedolžnih očeh otrokovih in ljubečih očeh materinih. — Priporočas pogosto sv. obhajilo in iščeš seveda vedno novih, krepkih motivov. Glej, enega ti podaja naš pisatelj: Romanje na Sv. Goro. Mati Pavlina in njen osemletni Vanček že štiri leta žalujeta za očetom, ki je odšel v Slavonijo, v hrastove šume, kjer popiva, za dom pa ne mara več; zastonj so vsa rotalna pisma materina, brez uspeha podobica Sv. Gore, ki jo je Vanček priložil pismu, zastonj celó skupno romanje matere in otroka na Sv. Goro — oče se ne zmeni za svojo družinico nič več. Tu pa sklene Vanček še enkrat romati, sam, skrivaj, ne da bi mati vedela; njega Marija mora uslišati, saj vsi takó pravijo, tudi pismonoša Urh je tega mnenja. In res, otrok gre na pot in pride — po dolgi trudni hoji — na Goro, a že ponoči; ker je cerkev zaklenjena, zaspí na pragu. In zdaj se zgodi čudo! Isto noč stopa na Goro tudi neki mož; čudna svetloba mu miglja od cerkve. Ko pride k pragu, vidi svetlo svetinjico, z vrezano letnico njegove poroke, in poleg svetinjice — na trdih tleh — leži njegov nedolžni otrok. Vančkov oče je ta tujec. Otrok je dosegel, kar je bil šel prosit. Dragocen zgled dušeslovne razlage očetovega spreobrnjenja. — V obeh slikah se prepletajo neizbrisni spomini pesnikove zorne mladosti z mladino ljubečo refleksijo zrelega moža-misleca. Pripoveduj mladini in občutil boš sam vso lepoto Meškove poezije. Če še pokažeš šantlove slike, si vtisnil mladi duši lep

¹ Meško je tudi ni namenil samo mladini, ampak vsem, ki se še včasih radi zamislijo v otroška leta. Zato je on sam knjigo nazval „Nežnim srcem“ in naslovu ni pripisal določke „Zbirka mladinskih spisov“. Odbor je naslov samovoljno izpremenil. — Uredništvo.